

*Дичка Наталія Іванівна,
викладач Національного технічного
університету України “Київський
політехнічний інститут”, м. Київ*

**РОЛЬ ІНДИВІДУАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ
СТУДЕНТІВ КОМП'ЮТЕРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У НАВЧАННІ
ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО ПИСЬМА З ВИКОРИСТАННЯМ
ЕЛЕМЕНТІВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ**

Для реалізації продуктивного навчання професійно орієнтованого англomовного письма з елементами дистанційного навчання (ДН) необхідно врахувати індивідуально-психологічні особливості студента комп'ютерних спеціальностей, його мислення, пам'ять, сприйняття, увагу, інтелект та інтереси.

У студентському віці (18-23 роки) ряд різних психічних функцій (мислення, пам'ять, сприйняття, увага) виступає у вигляді ланцюга зв'язків. Розглянемо кожен з цих психічних функцій і її роль у процесі навчання студентів комп'ютерних спеціальностей.

Смульсон М.Л. характеризує мислення юнаків здатних до оволодіння комп'ютерними спеціальностями як творче, логічне, з перевагами понятійного, рефлексивне (усвідомлене), гнучке, стратегічне, оперативне [1]. Тому матеріал в нашій підсистемі вправ структурований (складається з блоків і підблоків), викладений логічно (на початку кожного блоку викладені теоретична інформація з англomовними прикладами, пов'язана тільки з тими мовними явищами, які вивчаються в цьому блоці).

Розвиток мислення тісно пов'язаний з розвитком пам'яті: у 19 років мнемічні функції розвиваються швидше за логічні, тоді як у 20 років

спостерігається протилежний процес [2]. Тобто саме у студентському віці відзначається найвища активність пам'яті, але спостерігається суперечність між мнемічним і логічним розвитком. Оскільки наша методика розрахована на 4-й курс студентів комп'ютерних спеціальностей (вік - 20-21 років), то у студентів можливості логічних перетворень засвоєного матеріалу зростають, а здатність надовго запам'ятовувати тимчасово послаблюється. Отже, студенти четвертого курсу намагаються перетворити механічне запам'ятовування на логічно організовану мнемічну діяльність. Ефективність запам'ятовування студентів залежить від того, як організовано матеріал, який потрібно запам'ятати, як вони опанували способи запам'ятовування [2].

Американський учений Г. Рейнерт виділяє чотири основних види пам'яті: зорова, слухова, кінестетична та образна, які й впливають на вибір методів і засобів навчання [3]. Б.Г. Ананьєв стверджує, що у студентському віці зорова є дещо сильнішою, ніж слухова та кінестетична. Тому більшість студентів вважають найзручнішою формою представлення навчального матеріалу письмову, що створює зорову опору. Чим більше можливості у студента отримувати зорову, слухову, текстову інформацію, повторно звертатися до них, повторювати, тим більше інформації зчитується в образну (іконічну) пам'ять. Образна пам'ять – це зберігання зорових вражень. Вона швидкоплинна – декілька мілісекунд. Вона точна, має фотографічну чіткість, здатність до підсумовування інформації [4]. Саме образна пам'ять дозволяє студенту запам'ятовувати навчальну інформацію в малюнках, образах, схемах і таблицях, відбирати потрібну інформацію для подальшої обробки. Тому, навчання писемному мовленню з використанням елементів ДН сприятиме логічному запам'ятовуванню студентами матеріалу, розвиватиме образну пам'ять.

Елементи ДН допомагають збільшити обсяг сприйняття інформації. Під сприйняттям розуміють здатність людини знаходити і інтерпретувати сенсорні стимули (слухові, зорові). Канали сприйняття ґрунтуються на фізичних способах або стилях сприйняття – зорово-сприймаючий (візуали), слухо-

сприймаючий (аудіали), моторний (кінестетики). Немає чистих візуалів, аудіалів або кінестетиків. Багаторічні спостереження виявили, що майже 60% людей є суто візуалами, 35% - кінестетиками і тільки 1% аудіалами. Ми завжди користуємось всіма видами чуттів. Просто який-небудь спосіб сприйняття для кожного зручніший [5]. Тобто у змішаному навчанні (поєднання аудиторного та дистанційного режимів) є можливість впливати на всі види чуттів.

Також слід зазначити, що у студентів комп'ютерних спеціальностей є особлива схильність до структурного сприйняття інформації. Структурування виявляється в усіх сферах життя програмістів [1].

У студентському віці важливу роль відіграє фактор уваги, але сталість уваги підвищується лише з 22 років, що свідчить про важливість цілеспрямованої роботи над організацією уваги студентів в навчальному процесі. Дистанційні технології привертають увагу студентів, оскільки вони мають широкий спектр використання мультимедії (захоплюють погляд студента), підтримують швидкий зворотній зв'язок з викладачем, зручні у використанні.

Можна зробити висновок, що у студентські роки такі функції як пам'ять, мислення, сприйняття, увага знаходяться на піку свого розвитку, тому впливаючи на них та розвиваючи їх створюється можливість студентам краще засвоювати навчальний матеріал. А елементи ДН дозволяють нам це робити.

Джерела:

1. Смульсон М. Л. Психологія розвитку інтелекту. Монографія. – К.: Нора-Друк, 2003. – 298с.
2. Заброцький М.М. Основи вікової психології. Навчальний посібник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2002. с. 91-107.
3. Reinert H. One picture is worth a thousand words? Not necessarily! / H. Reinert // The Modern Language Journal. – 1976. Vol. LX. - № 4. – p. 160-167.

4. Ананьев Б.Г. К психологии студенческого возраста/ Б.Г. Ананьев//Современные психолого-педагогические проблемы высшей школы. – Л.: Изд-во ЛГУ, 1974. – Вып.2. – с.3-15.
5. Кухаренко В.М., Рибалко О.В., Сиротенко Н.Г. Дистанційне навчання: Умови застосування. Дистанційний курс: Навчальний посібник. 3-є вид. – Харків: НТУ “ХПІ”, 2002. – 320с.